pomerol sen 10 myngo.

Byxi oronuudai proletaarinar, negedegtii!

Buriaad-Mongol YNEN

BK(b)P-iin Buriaad-Mongol Obkoomoi ba BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei oorgan.

№ 60 (2700)
1939 onoi
MAART
15
SREDAA

16-daxi zilee garna
ULAAN-YDE goorod
BMASSR

„Bidener bolbol agreessornyydei zyghoo zanaltanuudhaa ainagyibdi, soveed xilenyydei oiroo xyrteşegyiji ebdexiiji hedehen, dainiiji yydxegşedei soxiltodo dabxar soxiltoor xariuusaxaar belen bainabdi".

(BK(b)P-iin XVIII sjeezd deere nyxer Staalinai xelehen doklaadhaa).

SOCIALIIZMIIN YXEŞEGYI IDEINYYDEI TORŻESTVOO

Bolьşeviigyydei paartiiin XVIII sjeezd—tusagaar jixe, xyxiyyn ooguudai, grandioozno zorilgonuudai sjeezd myn. Manai exe oron xadaa socialiizmiin aguu jixe zdaaniiin barilgiiji dyyrgeże, kommuniizmiin deede faazada şata damzan oroxo zam deere orood baihan orşom baidal soo ene sjeezd suglarba.

1917 onoi oktiaabrьska ydernyydte manai exe oron deeremnai şine, erxim hain baidalai tujaa sasaraa hen. Interveence, blokaada, kontrrevoliyyciin xara muuxai yyliiji ylieen butargaza, geegdengi, guiranşa, kylьtyyrgyi baidalai vekovoi xananuudiiji butargan handargaza, kulaacka ekcploataaciin sorniaaguudiiji şataan ynehe bolgozo, yyd-predaatelьnuudai mogoito uurxainuudiiji galdaza, socialiizmiin naran bolbol soveed oron deere mandaa.

Bolьşeviigyydei yxeşegyi paarti xadaa aguu jixe baildaanuudiiji ba barilganuudiiji xytelberilhenei aşaar, SSSR-te socialiizm ilahan baina. Xyn tyreltenei aguu jixe geeninyyd—Leenin ba Staalin tyryytei, paartiiin leeninske - staalinska Centraalьna Komiteedei ispiitenne xytelberi xadaa toolşogyi olon daisadiiji ilaxa jabadaliiji xangaa, şine stroin urgaltiiji xysed xangaa, şine oobşcestviin tyreze bii bolxo bolzoriiji tyrgedxee.

Socialiizm xadaa tyreze bii boloo, urgaa, gazar delxein zurgaanai nege xubi deere eeriingee byxii daisadiiji buliza, kapitaliizmtai istoriiçeske sorevnovaanida exilen orobo. Ene sorevnovaani xadaa zil jirexe byri ulam todo, honor, arsalangyigeer **socialiizmiin aşa tuhada, kapitaliizmda esergyy jabaza baina.**

Hyyleişji arban zilnyydiiji bajil daa. Kapitaliizmiin orondo—udaa daraa kriizisyyd, xeden arbaad millioon xydelmerigyinyyd, jadaral ba ylesxelen, yiledberiiin xysenyydei vaarvarska handaral, faşiis mrakobeesiiin zazgyyl, xojordoxi imperialiis dainai şuhata koşmaar. Socialiizmiin orondo—Staalinska xojor tabanzilnyydei tolotomo haixan itooguud, yiledberiiin xysenyydei halbaralta, vekovoi geegdengi jabadaliiji likvidaalalga, byxii aradai azaxiiji texniiçeske talaar şineşelen zebseglelge, Jevroopiin alişji kapitaliis orondo baigaa byxiiji, eeriingee texniiçeske xemzeegeer buliza garhan yiledberiin xysen tyges apparaadiiji baiguulalga, goorodtoşji, dereevnideşji jaduu baidaliiji ylei xelge, aradai bajaligiiji ba doxoodiiji arbidxalga, oron ulaanai oboroniin xyse şadabariiin, daisadta aimşagtaigaar ba hyreteigeer urgalta.

Socialiizm xadaa xyl deeree bata bexieer zagsaba. SSSR-ei gol ekonomiiçeske zorilgo—SXŞ-iiji ba Jevroopiin nelieed xyyy kapitaliis oronuudiiji ekonomiiçeske talaarşji xyseze urgalanь oroxo zorilgo xadaa byxi xemzeegeeree tabigdana. Ene zorilgiiji şiidxelge xadaa kapitaliizmtai istoriiçeske sorevnovaanida **kommuniizmiin ilesei amzaltanuudiiji** xangana. Gurbadaxi staalinska tabanzil xadaa kommuniizmiin şine torzestvoogoi zam deere, şine gigaant jixe alxamiiji asaraa.

Paarti—manai xeregiiji xyylxegyi—geze, poeed xelehe hen. Xyn tyreltenei istoori xadaa yseen bişe paartinuudiiji medehen jym. Xezee negende baihan ba myneө baihan paartinuudhaa, bolьşeviigyyd bolbol eeriingee **prograammiin** diilengyi xubiiji amzaltataigaar gyisedxehen ba kommuniizmiin xysed torzestvoogoi zamaar ara şiiji xysen tyges udaridan jabadag, gansaxan le paarti baina.

Bolьşeviigyydei paartiiin ba soveed zasagai znaami ba xytelberi doro, azalşanai moraalьna-politiiçeske jediinstvo bolbol —soveed stroin bygediiji ilagşa jaza jixe xysenei, terenei byxii daisadta hyreetei xysenei zaloog ba istooçniganь bolno. Socialiizmiin alibaa daisad, manai exe oronoi alibaa xani bişenyyd, ene xanada duxajaa xaxa myrgexe baina.

Bolьşeviigyydei paarti xadaa xydelmerişen angiiin egeel olontoinь, azalşanai millioonno maassanuudtai bata, taharşagyi barisaatai baihaaraa, sag yrgelzede şalgardag baina. Kommuniizm ba arad xadaa negedeze, nege byxeli bolzo, nege xysen bolhon myneөөneixi şingieer, ene barisaa xadaa iime xysetei, iime bata xediideş baigaagyi jym.

Leenin—Staalinai paarti jyygeeree aguu jixeb gexede, socialiizmiin tyleө temeselei istoriiçeske ysloovinuudai xubilaltatai negen xamta azahuudag ba xygżedeg marksiis-leeninske teooriiin ebderşegyi fyndaament deere өөriingeө byxii xydelmeriiiji zoxioon tabidag baina. Maarks ba Eengelьsiin xeregiiji dostoino yrgelzelyylegşe Leeninei aguu jixenь jyyb gexede, tere xadaa delxei deere egeel grandioozno revoliyyciin yzegdee-medegdeegyi zamaar, bolьşeviig paartiiiji udaridan jabaa, urdada baigaagyi orşom baidalaar debzyylegdedeg byxii gol yndehen asuudalnuudiiji zorimgoigoor tabidag ba şineer şiidxedeg baigaa. Maarks, Eengelьs ba Leeninei xeregiiji dostoino yrgelzelyylegşe nyxer Staalin xadaa manai orondo socialiizmiin baiguulaltiin ton bajalig oopedoi yndehe huuri deere bii bolgon urguulagdahan, xysen tyges teoretiiçeske zebsegeer marksiizm leniniizmiiji gigaant jixeer bajazuulza, paartiiiji ba byxii soveed aradiiji ilaltahaa ilalta teeşe xytelberilze jabana.

Tiimehee, yibutasoxigdohon byxii antipartiiina grypiroovkonuudai tygderdehenyyd xadaa kontrrevoliyyciin buzar şabarta muxarin orohoniinь, soveed aradai buzagai muuxai daisad bolhoniinь, slyçaina bişe. Aradai ilaltanuud tedenerte jixeşeg gaşuudalta diildel boloo, aradai bajar xadaa tedenerte yxelenь boloo. Troockoton, zinoovьjevton, buxaarintan, riikovten, nacionaal-ykloniistnyyd, byrzyaazna nacionaliistnyyd ba tede metiinxid xadaa faşiis xylehenşedei, aluurşadai, diversaantnuudai, şpioonuudai ba vrediitelьnyydei buzar baanda bolon uurxailaa hen. Sagaangvardeiska biragyi koziaavkanuud, istooriiin kolesooji zogsooxo ba gedergenь erjyylxe şadaltaibdi geze bejee deegyyr baridag. **Terenь boloogyi, bolxoşjigyi!**

Nyxer Żdaanovai doklaadai teezisyyd soo xaraaşalagdahan BK(b) P-iin ustaavta oruulxa xubilaltanuud xadaa manai paartiiin ba terenei kaadrnuudai ulam saaşadxi urgaltada şine, byri jixe xysete tylxise ygexe baina. Bolьşeviig paartiiin çlee nei nere byri deere yrgegdexe Bolьşeviizmiin organizacioonno zebsegenь byri jixeer xursadxagdaxa, byri xursa bolxo.

Manai paarti xadaa sjeezdedee xezee xezeineixihee jediine ba monoliitnoor, xysetei ba şadaltaigaar jirebe. Өөriingeө zergenyydei tymer jediinstvoor, kommuniizmiin xeregte xizaarlaşagyi preedannostioor, staalinska Centraalьna Komiteediiji toiron, nyxer Staaliniiji toiron, partiiina zergenyydei nigtaran zagsahanaaranь, paarti bolbol xysetei baina.

Staalin—ene xadaa ilahan socialiizmiin siimvol, manai orondo ba byxii delxeide kommuniizmiin ilaxiin tyleө şanga xatuu baildaanai znaami. Staalin—ene xadaa soveed aradai moraalьna politiiçeske jediinstviin, socialiizmiin byxii daisadta ba xani bişenyydte hyreete xysenei voploşçeeni bolno. Staalin—ene xadaa SSSR-ei araduudai axadyygiin byliin sargalta myneөderiinь, ene xadaa byxii azalşa xyn tyreltenei gerel tujaata haixan ygleөderiinь geeşe.

BYXESOJUUZNA KOMMUNIIS (Bolьşeviigyydei) PAARTIIIN XVIII SJEEZD

Maartiin 11-ei ygleөnei zasedaani

Zasedaaniiin exilxehee byri urid byxii delegaaduud huurinuudtaa huuhan baiba. Bolьşeviig paartiiin istoriiçeske sjeezdiin delegaaduudai dunda, nyxer Staalinai doklaadaar yysxegdehen ton jixe deeşelel yzegdene.

Xydelmeriiin sag jirebe. Preziidiymei stooloi xazuuda, paartiiin xytelberilegşedei jirexedenь delegaaduud ton xaluunaar amarşalna. Sjeezd bolbol xelsexe zyilnyydeigee udaadaxi asuudalda orobo. Tyryylegşe nyxer **Żdaanov** bolbol Centraalьna revizioonno komiissiin otçoodno doklaadiiji xexiinь tula nyxer **Vladiimirskide** yge ygebe.

Aplodismeentnyydeer ugtagdahan, doklaadçig xadaa paartiiin finaansova azaxiin baidalai todorxoi şinzelel xene.

Finaansova azaxiiji haizaruulalga, paartiiin zeөrinyydiiji gargaşalalgada kontroolь tabilga xadaa partiiina organizaacanuudai xydelmeriiin şuxala zorilgonь bolno.

Nyxer Vladiimirski bolbol өөriingeө doklaadai xojordoxi çaastьdanь paartiiin çleengyydei ba kandidaaduudai yçoodoi haizarahan baihiiji temdeglene. Partiiina dokymeentnyydiiji şalgalga ba helgelge bolbol yçoodoi sisteemiiji ba paartiiin dokymeentnyydei xadagalgiiji haizaruulxa jabadalda tuhalhan baina.

Saaşanь, doklaadçig xadaa nyxer Leeninei zaahandal adaliaar, nyxer Staalinai zaadagtal adaliaar, bolьşeviig johoor xydelmerilexiiji uriaalna.

Sjeezd bolbol Kommuniis Internacionaalai gyisedxexe komiteedte BK (b) P-iin delegaaciin doklaadiiji sonosolgodo orobo. Nyxer **Manuiilьski** gegşede yge ygtebe.

Nyxer Manuiilьski xadaa өөriingeө ton yrgen doklaad soo, ulasxoorondiin baidalai, xydelmerişedei xydeleөnei baidalai gynzegii anaaliz xehen ba Kommuniis Internacionaalai ba terenei seekcenyydei deejatelьnostь, zorilgonuudiiji tododxozo ygehen baina.

Doklaadçig bolbol nyxer Staalin xadaa yşeө XVII partiiina sjeezd deere, 1929—33 onuudai kriizisyydei hyyleer, garhan depreessi, jyriin depreessi bişe, xarin „tusxai janziin" depreessi bolxo jym geze geniaalьnaar uridşalan xelee hen geze temdeglene.

Tiixede, nyxer Staalin xadaa ulasxoorondiin baidaliiji xarakterizovaalza, xereg bolbol şine imperialiis dainda xyreze jabana geze temdeglehen baigaa.

Staalinai ene uridşalan xaralga xadaa xysedөөrөө ba byxiidee barimtalagdaa.

Nyxer Manuiilьski xadaa xojordoxi imperialiis dainai yydxegdehen tuxai hanuulna, nyxer Manuiilьski gegşe, faşiizmiin avantiuura bolbol delxein reaakciin byxii xysenyydeer demzegdene geze temdeglebe.

Yngerhen tabanzil soo, ilahan socialiizm ba prazitiiçeske, ymexireze baigaa kapitaliizm xojoroi xoorondoxi ilgaa xadaa ulam gynzegiirehen baina.

SSSR bolbol deeşee, angigyi oobşçestviin oroi xiara өөde, kommuniizmda oşozo jabana. Tiixedenь, kapitaliis miir xadaa dooşoo, ekonomiiçeske kriiziste, dain seregte holzoron orozo jabana.

Nyxer Manuiilьski bolbol өөriingeө doklaadai xojordoxi çaastьda—aradai jediine ba antifaşiis froontiin tyleө kommuniis paartinuudai temeselei şinzelelde exilen orono.

Өөriingeө doklaadai gurbadaxi razdeel soo, nyxer Manuiilьski xadaa Kommuniis Internacionaalai seekcenyydei baidal tuxai xelene.

Kommuniis Internacionaal bolbol BK(b)P-iin XVII sjeezdiin neegdexe yjede, kapitaliis oronuudta 860 miangan kommuniistnuudtai baihan baina. Myneөder eneenei zergedenь, 1200 miangan xynyyd baina. Komsomoolьcuudai ba KIM-de premekaalhan zuluu revoliycioneernyydei toonь xadaa 110 miangan xyn baihanaa, 746 mianga boloo. Byxiideө—ene xadaa 2 millioon şaxuu xynyydei aarmi bolno.

Axadyygiin kompaartinuudai urda baihan, zorilgonuud tuşaa xeleed, nyxer Manuiilьski bolbol Kommuniis Internacionaal xadaa Leenineer ba Staalinaar zaagdahan zamaar xezee byxende jabahan baihiinь temdeglebe.

Nyxer Staalinai xytelberi doro, Byxesojuuzna Kommuniis (bolьşeviigyydei) Paarti ba soveed arad bolbol faşiis agentyyre—trockiis-buxaarinska ba busad bandiiduudiiji gazar deerehee xamaza xajahan baina.

Nyxer Manuiilьskiiin tygesxelei ygenyyd xadaa byxii zaalai nerjeme ovaaca soo şingene. Byxii bulanuudhaa „Uraa" gehen abiaanuud garna. „Delxein kommuniizmiin aguu jixe voozdь nyxer Staalin mandag!" (TASS).

Maartiin 11-ei ydeşiin zasedaani

Bidener bolbol aguu jixe istoriiçeske udxaşanartai sobiitiiiji gerşelegşed bolnobdi. Paartiiin XVIII sjeezd, soveed aradai istoorido, progressiivne tyryy byxii xyntyreltenei istoorido, ton todorxoi ba sedьxel xyxieөmeөr xuudahanuudai negiiji bişeze baigaa sobiiti bolno.

Ene aguu jixe xuudahan bolbol nyxer Staalinai, gyn udxa ba gojo haixan doklaadaar exilne. Byxii oron bolbol ede ydernyydte Staalinska sesen ygenyydiiji şagnaza baina.

Sjeezdiin ydeşiin zasedaani deere xelsexe zyilnyydei negedexi pyynkteer preeninyyd exilee.

Tyryylegşe nyxer Żdaanov bolbol tyryyşiin yge nyxer Şçerbakoovto ygebe.

Өөriingeө doklaad soo nyxer Staalinai geniaalьnaar xaraalahan zamuud ba perspektiivyyd bolbol,—nyxer Şçerbakoov xelene,—paarti ba byxii azalşadiiji deeşenь debzyylne, xyxieөne, eneergiiin şine dolgiiji, uragşaa dabxin jabaxiin, byxii berxeşeelnyydiiji dabaxiin, jamarş haad xaaltanuudiiji yibutasoxixiin durazorig urguulna ba manai voozdь nyxer Staalinai xaraalahan tuilai jixe prograammiiji bejelyylxiin tyleө bolьşeviigşelen temesexiiji zorigzuulna.

Sjeezd deere partiiina organizaacanuudai hungamalnuudai vestypleeninyyd xadaa paartiiin Centraalьna Komiteedei politiiçeske otçoodto erxim hain illiystraacanuud bolno.

Preenide vestypaalhan delegaad byxen bolbol өөriingeө ooblastiiin gy, ali xizaarai ooped deere, bolьşeviigyydei xyse şadal, tedenei jediinstvo, Centraalьna Komiteed ba nyxer Staaliniiji toirozo tedenei bata byxeөr zagsahiiji xaruulna. Paartiiin generaalьna liininь ilaa. Xaanaşji aradai azaxiinь urgana, azalşadai azana haixan baidal deeşelne. Socialiis kylьtyyre xaanaşji urgana ba yrgeneөr delgerne.

Nyxer Şçerbakoov bolbol Moskvaagai ba Moskoovsko ooblastiiin ekonoomika ba kylьtyyriin orjolomo debzelte tuxai xelene.

Moskvaagai promiişlennostiiin gol foondonuud xadaa xojordoxi taban zilnyydte xojor daxin jixe boloo. Promiişlennostiiin vaalova produukciinь xemzee 1932 ondo 5621 millioon tyxerig baihan aad, 1937 ondo 14119 millioon tyxerig boloo.

Moskoovsko ooblastiiinşji promiişlennostinь baha iime orjolomo teempenyydeer xygzehen baina. Xojordoxi taban zilnyydte, ooblastiiin xynde promiişlennostiiin vaalova produukciinь 1932 ondo 2428 millioon tyxerig baihan aad, 1937 ondo 5853 millioon tyxerig boloo.

Stoliiciin goorodskoi azaxiin tuilai jixe xubilaltanuud tuxai oraatorai xelexedenь, delegaaduud bolbol ton anxaraltaigaar şagnana.

Nyxer Şçerbakoov bolbol saaşadaa Moskvaagai rekonstryykce tuxai xelene.

Nyxer Sçerbakoov, zakliyçeenidee, ger bairiin barilgiiji tyrgedxexe şuxala geze temdeglene.

Manai orondo gaixamşag aguu jixe ilaltanuudai negeniinь xadaa, — nyxer Jysyypov (Yzbekistaan) xelene,—Soveed Vostoogoi nacionaalьna respyyblikenyydte socialiizmiin gyised torzestvoo bolno.

Nyxer Jysyypov bolbol promiişlennostiiin, xydeө azaxiin urgaltiin, kolxooznig uudai zaziitoçne baidalai urgaltiin faaktnuudiiji xaruulna. Yngeregşe zilde Yzbekistaanai kolxoozuud xadaa 2300 millioon tyxerig myngen seber doxood abaa. Respyyblike soonь 500 kolxoozuud— millioneernyyd, tedeneinь dunda 8 millioon tyxerighee deeşe doxoodtoi kolxoozuud bii, ba tedenei kolxooznigruudainь azalta yderte 28 tyxerig xyrtexe ba ina.

Yzbeekske arad xadaa,—nyxer Jysyypov xelene,— aguu jixe orod aradai tuhalamza, praviitelьstvo ba paartiiin Centraalьna Komiteedei tuilai jixe tuhalamziiji tyşeөd, Vostoogoi darlagdahan byxii araduudta xelexenь: xerbee erxe syleөji olxoo xyseө haa, — **Ulaan Moskvaaji daxan jaba, aguu jixe Staaliniiji daxan jaba, orod aradiiji daxan jaba!**

Nyxer Kyznecoov (Leeningraad) өөriingeө ygiiji Leeningraadai promiişlennostьde zoriuulba:

Azabaidal ba faaktnuud xadaa Leeningraadta predprijaatinuudai yiledberiiin arganuud halşoo, Leeningraadai promiişlennostьde byxii zamanь xaagdanxai gehen daisan teooriiiji yi xiaa soxioo.

Bolьşeviigyydei xysel zorigoor, azalşadai xysel zorigoor, Leeningraadai promiişlennostь xadaa xojordoxi tabanzilei plaaniiji bolzorhoo uridşalan gyisedxebe. Goorodto ba ooblastьda 11 milliaardhaa ylyy tyxerigei promiişlenne produukcanuud byteөgdedeg. Ene xadaa xuuşan Rossiiske Impeeriiin promiişlennostiiin byteөn gargadag produukcanuudtai tensexe baina. Xojordoxi tabanzilnyyd soo Leeningraadta xojor zuu garan şine yiledberi baiguulagdaza, tere xadaa promiişlennostiiiji şine teexnikeer bajazuulba.

Leeningraadai bolьşeviigyyd xadaa poliitiko ba azaxiiji zybeөr zoxiiduulan jabuulaa. Yiledberiiin teexnikiiji medexe, partiiina şine kaadrnuud xadaa yiledberide partiiina organizaacanuudai kontrooliiiji amzaltataigaar organizovaalhan ba xojordoxi tabanzil soo promiişlennostiiin plaanai gyisedxeliiji tolotomo haixanaar xangahan baina.

Tribyyn deere Dneepropetroovsko ooblastiiin delegaad nyxer Zadioonçenko. Terenei xelehen ygenь socialiis gazartariaalangai amzaltanuudta zoriuulagdahan baina.

1938 ondo Dneepropetroovske ooblastiiin 3727 kolxoozuudta byxii tariaaşan ailnuudai 99,8 proceentnь xamtarhan ba tarilgiin plooşçodiiin 99,96 proceentedenь tarilga xedeg baina. Kolxoozuud xadaa yn eregşe zilde muu pogoodotoi baixadaşji, oroohoto tariaanhaa 11,4 ceentner urgasiiji gektaar byriheө sugluulhan baina (4,2 ceentneriiji 1934 ondo sugluulaa hen) 20 millioon pyydhee ylyy tariaan ba 2 millioon pyyd podsoolnyx gyrende xudaldagdahan baina.

Kolxoozuud ba kolxoozniguudai doxooduud zil byri urgana. 1938 ondo kolxoozuudai doxooduud 560 millioon tyxerig baigaa.

Saaşanь nyxer Zadioonçenko xadaa kolxoozuudiiji xytelberilge deere, seloodo partiiina xydelmeriiiji şangadxaxa şuxala baihan deere togtozo xelebe. Tusagaarlabal, kolxoozno exin partiiina organizaacanuudiiji toogoi talaar yrgedxexe ba bexizyylxe zorilgiiji debzyylne.

Paarti xadaa XVIII sjeezdedee, jediineer, Centraalьna Komiteediiji toiron, paartiin voozdь ba bagşa nyxer Staaliniiji toiron xezee xezeenixihee zagsangiaar jirebe gehen tuxai, oraatorai medyylgede sjeezd xadaa nerjeme aplodismeentnyydeer xariuusaba.

Azerbaidzaanai delegaad nyxer Bagiirovte yge ygtene.

Bagiirov xadaa Rossiin geegdengi zaxa xizaar baihan gazarnuudai, myneө, socialiizmiin halbaringi oçaag bolzo xubilhiijinь, Azerbaidzaanska SSR-ei zişee deere xaruulna.

Bakuuda neeftь gargan abalga xadaa 1937 ondo 21,4 millioon toonno baigaa, 1932 ondo—12,2 millioon toonno baihan jym. Neeftь gargan abalga xadaa 9,2 millioon toonnoor urgalga bolbol 1937 ondo Ryminide abtahan byxii neeftihee 1,5 daxin jixe bolno. 1930 onoixitoi zişeelxede neeftь

(Yrgelzelelenь 2-xi niuurta).

Zaluu xydelmerişe G. A. Peetinei zurahan „I. V. Staalin ba K. Je. Voroşilov froont deere" gehen skylьptyyre. (TASS-iin fotoxroeniko).

BK(b) Paartiiin XVIII sjeezd

(Exin niuurai yrgelzelel)

gargan abalga 3 daxin, gaaz gargan abalga—69 daxin, benzliniin viirabotka—48 daxin jixe boloo.

Azerbaidzaanai xydøø azaxil xadaa ugaa jixe amzaltanuudiiji tuilahan baina. 1937 ondo 2080 miangan ceentner xloopko sugluulagdaa (1932 ondo 1123 miangan ceentner sugluulagdahan baigaa). Hyylei 4 zil soo azalta yderei yne sen 3, 7 daxin urgaa.

Revoliyyciin urda tee, Azerbaidzaanda negeşji deede hurguuli, negeşji nauuçna-şinzelel giin nauuçna yçrezdeeni baigaagyi jym hen. Mynøø, 80 vyyznyyd ba teexnikymyyd, 64 nauuçna şinzelelgiin yçrezdeeninyyd bii. Өөriin inteliigeence bii bolgogdohon ba urguulagdahan baina. 16539 bagşanar, 13200 inzeneernyyd, 2459 vraaçuud, 1000 agronoomuud.

Azerbaidzaanska arad xadaa Soveed Sojuuzai byxii araduud şingi, øөrlingøø zol zargalta ba xyxiyyn azabaidalaar agu jixe Staalinai geenide ujalgataibdi geze medene gehen tuxai, oraatorai zakliyçiitelьne ygenyydenь, yni udaan aplodismeentnyydeer ugtagdana.

Udaanь Roostovsko ooblastiin delegaad nyxer Dviinski preenide yge xelebe. Dviinski bolbol Doonoi kolxoozno kazaaçestvo—ynen staalinska xybyyd xadaa pravliitelьstvo ba өөriin voozdь nyxer Staalinai tyryyşiin urlaalaar doonsko bojevoi morindoo mordozo, soveed zasag, bolьşeviig paarti ba nyxer Staalinai zaahan gazarta daisanaa sabşaxaar belen baihan tuxaiнь xelene.

Nyxer Dviinski bolbol ooblastiin indyystriin urgaltiiji, xydøø azaxiin bexizyyigiiji todorxoi ziışeenyyd deere xaruulna. Ygilngøø hyylde, Dviinski bolbol tuilai jixe aradai-azaxiin udxaşanartai, zarim xeden probleemenyyd deere togtozo xelebe. Dviinski bolbol manai ooblasti soo nyyrhe maltalga gorltoi yrgedxegdexe johotoi geze tooloно. Myn Voolgo-Doonsko-kanaal tuxai asuudal şildxexe şuxala baina. Ene asuudaliiji teoretiiçeske biderelgehee praktiiçeske reelьsenyyd deere gargaxa sag boloo.

Roostovsko ooblastiin 57 miangan bolьşeviigyyd bolbol paartiiin XVIII sjeezdede hungahan øөhedlingøø 48 delegaaduudta,—Staalinska poliitikiin tyløø, staalinska Centraalьna Komiteedei tyløø, kommunizmiin tyløø manai temeseliiji zorigzuulagşiin tyløø—nyxer Staalinai tyløø golosovaalaxa,—nege mandaad ygehen baina geze oraatorai xelexede,delegaaduud bolbol nyxer Staaliniiji nerjeme aplodismeentnyydeer amarşalna.

Nyxer Vlaasov (Saraatov) bolbol Jyygo-Vostoogoi xuurai raioonuudai xydøø azaxiin xereglei tuxai paarti, pravitelьstvo ba nyxer Staalinai ugaa jixe anxaral oroldolgiiji temdeglebe.

Saraatovsko bolьşeviigyyd bolbol gangasuurai xoişolongiiji eseslen ilaxa, ynder deede ba bexi urgasanuudiiji abxa jabadalda yrgen maassa kolxooznigud, MTS ba sovxoozuudai xydelmerişed, xydøø azaxiin speciaiiistnuudiiji organizovaalna.

Nyxer Kulakoov (Krasnojaarsk) bolbol agu jixe tvoorçesko podjoom tuxai xelene. Zapoliaarida Igaarka geze gaixamşag hain goorod bodxoogdoo. Şine şine zovooduud barigdaa. Krasnojaarska xizaarai xydøø azaxii bajalig maşiina teexnikeer zebsegļegdenxei 102 maşiina-traaktorna staancanuud barigdaa.

Gaixamşag şine kaadrnuudşji nelieed urgaa.

Egeel, gansa hyylşiin zilei torşo soo 2500 xyn xytelberilexii partiina, soveed ba azaxiin xydelmerinyydte debzyylegdehen baina.

Maartiin 11-nei ydeşiin zasedaani deere nyxer Kvaasov (Voroşiilovgraadska ooblastь) yge xelehen baina. Kvaasov bolbol şpioonguud, diversaantnuud, vrediitelьnyydei trockiistsko-buxaarinska ba byrzyaznacionaliis burtag uurxaiji eliryylen butasoxixo talaar Voro şiilovgraadska partiina organizaaciin jabuulhan, tere tuilai jixe xydelmeri tuxai xelebe.

Udaanь nyx. Kvaasov bolbol Donbaasoi şaxtioornuudai dunda gaixamşag şine kaadrnuudai—nyyrhemaltalgiin maasternuudai urgahan tuxai intereesne faaktnuudiiji xaruulba. Xerbee 1935 ondo ooblastiin şaaxtnuud deere nyyrhemaltalgiin tyryy maasternuud 3329 xyn baihan aad, mynøø tedener 14311 xyn boloo.

„Centraalьna Irmiino" şaaxtiin zaboişçig baihan nyxer Diuukanov bolbol mynøø „Voroşilovgraadyygolь" kombinaadiiji xytelberilene. Zaboişçig baihan nyxer Moolostov bolbol „Biikovantracit" treestiiji xytelberilene.

Nyxer Kvaasovai yge xelehenei hyyleer, tyryylegşe nyxer Zdaanov bolbol maartiin 12-oi ygløønei 11 çaas boltor zabharlalga sonosxobo.

(TASS).

Aangiidaxi xydelmerigyişyydei demonstranca.
ZURAG DEERE: Demonstraantnuud bolbol Trafolьgaar skver deere. (TASS-iin fotoxroonika)

BK(b)P-iin XVIII sjeezd tuxai gadaadiin gazeedyyd

RYMIINI

Buxareest, maartiin 11. Rymiinske „Kyrentyyl" ba „Kooman" gazeedyyd bolbol BK(b) P-iin XVIII sjeezd tuxai medeeseliiji toilobo.

„Moonman" gazeed bişene: „Sjeezdiin zasedaaniiin zaal soo Staalin, Moolotov, Voroşilov, Kaganooviç, Kaliinin, Mikojaan, Andreejev, Zdaanov, Xryşçoov gegşedei yzegdexede nerjeme ovaaca bolbo. Moolotov sjeezd neegee".

(TASS).

FINLIAANDI

Xelьsiinki, maartiin 11. Finliaadska gazeedyyd bolbol paartiin XVIII sjeezdiin neegdehen tuxai medeeseliiji ilmenyyd garşaguud doro toiilobo: „SSSR-ei Kommuniis paartiin XVIII sjeezd ysegelder ydeşe neegdee", „XVIII sjeezd deere Staalinai ba Moolotovoi xelehen ygenyyd". (TASS).

LAATVI

Riige, maartiin 11. (TASS). Mynøødereì gazeedyyd bolbol XVIII sjeezdiin neegdehen tuxai ba nyxer Staalinai doklaad tuxai medeeselnyydiiji toilobo.

Xitadai obşçeestvenne kryygyyd BK(b)P-iin XVIII sjeezdede ugaa jixe interees xaruulna

Çynciin, maartiin 11. (TASS). BK (b) P-iin XVIII sjeezdiin neegdehen tuxai medeesel bolbol Çynciinei obşçeestvenne kryygyydte ton jixe intereestei-geer ugtagdaba. Sjeezdiin neegdehen tuxai telegraamma bolbol mynøøder xitad, orod, angliiiska ba japoonsko xelenyyd deere raadioogoor xelegdebe.

„Sinьxyazibaoo" gazeed xadaa BK(b)P-iin XVIII sjeezdede zoriuulagdahan tyryy bişeg soogoo iigeze bişene: „Paartiin sjeezd xadaa gansaxanşji Soveed Sojuuzda bişe, myn baha byxii delxeide tuilin jixe udxaşanartai baina. Faşiis agreessornuud xadaa, exileed baihan xojordoxi imperiaiis dainiiji yrgedxexøø oroldonod. Miirei ton jixe xysen tyges kreeposть bolxo Soveed Sojuuz xadaa agreessiin urdahaa vestypaalza baigaa delxein aradudai erxim, ton jixe naidabarita nyxerlinь boino. Sjeezdede ba aguu nyxer Staalinda xaluun bajarliiji xyrgenebdi.

SSSR-te tabanzilei plaan bolbol 1937 ondo gyisedxegdehen baigaa. SSSR-dexi byxii eksploataatorsko angiinuud xadaa troc kiis-buxaarinska şpioonuud ba aluurşadiiji xyrteexhen şingiez, ygelxegdehe SSSR-te socialiizm xadaa gol tyleb baiguulagdaa". Saaşanь statьjaa soo zaagdaxanь xadaa, „gurbadaxi tabanzilei plaan bolbol Soveed Sojuuziiji byrişji xysen tyges bolgoxo, delxei deere egeel kylьtyyrne oronuudai negen bolgoxo" gene.

„SSSR N-169" samolioodoi niidelge

Oomsk, maartiin 11. (TASS). Soveed Sojuuzai Geroi Mazyryygei zoloodozo jabaa, „SSSR N-169" samoliood marşruudaaraa niideheer.

Kazaanь goorodto saxarig ba liizee helgeed, Mazyryyk bolbol maartiin 10-da 10 çaas 40 minuutada kazaanska aerodroomhoo niideed, moskvaagai sagaar 16 çaas 40 minuutada Tiymeenь deere buugaa.

Mazyryyk bolbol Çykootsko xaxaadoltirogoi, Vraangeliin oltirogoi poliaarniguuda sjeezdiin urda teexi literaatuura ba „BK(b) P-iin istooriiin xuriaangii kyyrs" abaaşaza jabaa.

Maartiin 11-de ygløønei 7 caasta „SSSR N-169" samoliood Novo-Sibiirske teeşe niidebe.

Ekraan deere jyy xaraxa biibdi

1938 ondo soveed kinomatograafiiin jixenyyd amzaltanuud xadaa xyn tyreltenei geenynyd, araduudai inag voozdьnuudai—Leenin ba Staalinai deejatelьnostiiji xaruulhan, istooriko-revoliycioonno fiilьmenyyd — „Veliikoje Zaarevo", „Buutai xyn", „Viiborgske storonaa", oros aradai gerolçeske istooriiji xaruulhan fiilьme—„Aleksaandr Neevski" bolno.

Ede jixenyyd ba utanuud fiilьmenyyd bolbol ton le staxaanovska teempeer buulgagdahan baina geeşe, teedeeşe şuxala. Urdanь 1-2 zil soo xegdeg fiilьmenyyd, 1938 on soo 8-10 hara soo buulgagdahan baina, zarimaniinь, ziisgelexede, „Buutai xyn", „Aleksaandr Neevski", „Zon soo", „Xaraaktertai basagan"—4-5 haranuud soo buulgagdahan baigaa. Urdiin vrediitelьske „noormonuud" ygei xegdebe.

Mynøø „Mosfiilьmiin" oordento styydi bolbol „Leenin" geze jixe istooriko-revoliycioonno fiilьme dyyrgeze baina. Ene fiilьme (rezissoor—oordento Mi xaiil Roomm ba A. T. Kaaplerei scenaariaar) bolbol proletaarska diktatuuriiji bexizyylxe talaar V. I. Leeninei deejatelьnostido, nyxer Staalinai plaanaar ba xytelberieer bejelyylegdehen, Carlicinei oboroondo zoriuulagdanxai. Leeninei roolьdo respyybliikiin artiist Şçyykin, Staalinai roolьdo artiist Gelovaani naadahan baina. Bulad çeklist Feeliks Edmyyndoviç Dzerziinskiin (artiist Maarkov) ba aguu jixe proletaarska pisatelь M. Goorьkiin (respyybliikiin gabiljaata artiist oordento N. K. Çerkaasov) oobrazuud toodoor tanagdana.

Kiijevske styydide—oordento rezissoor A. P. Dovzeenko bolbol grazdaanska dainai legendaarna geroi Nikolai Şçoors tuxai—„Şçoors" geze fiilьm dyyrgeze baina.

„Lenfiilьm" bolbol Ulaan Aarmiin XXI zilei urda tee „Tankiist" geze fiilьme gargahan baina. Ene fiilьme xadaa manai exe orondo daisanai dobtoloxo momeentdo manai soveed tankiistnuud daisanai tiil teeşe jamar reide xeneb geze xaruulna.

Faşiizmtai dailaldaxa, jireedyin dainda zoriuulagdahan ba Kiijevske styydieer dyyrgegdexe baigaa „Dain exilbe" gehen oboroonno fiilьme bolbol daisanai tiilde xeden gabijaanuudiiji xehen, soveed liooçiguudai geroiizmiiji xaruulna.

Jerevaanska kinostyydide rezissoor Kevorkiaan bolbol „Goorno maarş" geze fiilьm zoxioozo dyyrgebe.

Jy. Janoovskiin roomanoor zoxioogdohon, „Vsaadniq" geze fiilьme bolbol (rezissoor A. I. Saavçenko, scenaari in aavtor V. Paavlovski, (Kiijevske kinostyydi) 1918-19 onuudta nemecei okkypaantnuudtai, ukrainska aradai temesehen gerolçeske temeseliiji xaruulxa baina.

1939 onoi fiilьmenyyd bolbol teemenyydeeree ba zaanraiuudaaraa ton olon ondoo. „Pooliuşko-poole" geze fiilьme dyyrgeexe baina. Ene xadaa kolxoozno seloogoi baidalhaa abtahan komeedi myn. Ene fiilьmiin myyzekiiji Pokraas bişee.

Rezissoor Timooşçenkiin „Konceert № 1" fiilьme garxaa baina.

Orodoi literatuuriin klassiiçeske zoxioolnuudiiji ekoraniizaacalaxa jabadal xelseengyi jixe honirxolto baixa. „Sorooçinsko jaarmarka" geze cvetnoi kinofiilьmiin hyyleer, Çeexovoi zoxioolnoor „Fytliaartai xyn" geze fiilьmiin buulgalga dyyrexe baina.

Soveed zriitelьnyyd bolbol honin komeedinyydiiji xylieeze baina. Ene, zaanrnuudai fiilьmenyyd bidende yşøøl xomor baina geeşe. Tiimehee, „Mosfiilьme" styydieer dyyrgegdehen ba hagaduudai xeden baxa" xaaraktertai basagan" geze fiilьme bolbol (rezissoor K. Jyydin, scenaariin aavtornuud I. Skliiut ba G. Fiit) jixe honirxoltoigoor ugtagdaxa baina. Ene kartiina bolbol odoonoi soveed zaluuşuudai azabaidal tuxai xelene.

Hajadaa iimenyyd fiilьmenyyd belen bolxo: „Zaluu kapitaanguud"—soveed huragşadai azabaidal tuxai, „Xaninuud daxin uulzaba", g. m. olon.

Ja. Vladiimirski.

Oilguulga xeregtei gy, ali „operaaca" gy?..

Ynış bişe, hajaşag, Zakaamniai aimagai ceentr—Cakiir tosxondo nege xediixen udaarxa bolhon uşarhaa, jaaxaş argagyi baanida oroxo baatai bologdobo. Negete selmeg xongor yder belei, baanida nyxertejøø tyxløøreed oşobobdi. Nyxerni urid oroo belei, teed, minii orozo jiren gexede, urdahaam xaraad, amaa angailgaad baiza baiba.

— Zee, nyxer, uural bii geeşe gy?—geze oro orohoor asuubab.

— Aa, amilaad yzliş, jahala uural garxa daa,—geze xariuusaba.

Tedii udaan taaza jadaagyib, tere doroo baragxanaar amilan gexedem, bad geter baajan, sagaan uural huşxaza, bariza jabahan taazlim sentyylen baibal daa. Zee, jaaxab teed, xyiten baani soo xyldexehøø aiza, darii tyrgen gedergee garza, xojuulaa gertee busahan bainabdi.

Tiigebeşji, ene baanida oroxo geed, olo daxin jadagdaba. Nege oşoxodom oroidoo uhagyi baiba, xojordoxioo oşoxodom xyiten, myliheiei uhan baiba, gurbadaxiaa oşoxodom... Raikomxooziiji erxilegşe nyxer Laliitin bolbol xyiten sebdeg baanidaa orozo, xyiten haixi tataza, xyndøør ybedeşexehøø aigaad, bejee ugaangyi, xirede daruulza jabana geeşe xa gy, ali jaana xab?

Baaniiin tiime baixiin xazuugaar baha parikmaaxerskagyi baixanь byrişji gaixamaar baina. Parikmaaxerska gedeg jyyn geeşeb geze tailbarilnaiş xereg ygei beze. Nyxer Laliitin medeze baigaa johotoi. Teed, parikmaaxerska negeheer yni bolboş, jyyndeeş negyi geeşeb? Xerbee parikmaaxerskiin xexe xeregiiji liitin øөrtøø øөrøø gertee xedbaigaa haa, Cakiir tosxonoi sa graazdanuud jaana geeşe geze sedьxeliinь zobono aal?

Ene yşøø dotor talanь,—nyydei bejiin arig seber tuasuudai bolno. Gazaa talahaa xaraa haa, Cakiir tosxoniin ariuun seberiiji haitar erxigeze xelexeer bişe. Zarim ycenyydeer jabaxadaa,taanaraa syløø, modo şuluunda tobyderengyi, ali jaama jouruu xynterengyi garxabdi ze by hanagtii. Ygelş gee zarim magad, byrişji kylьtyyrne yçrezdeeninyydei dergede yboornoş ygei baixadaa hanxagyi baixa. Kvartiiranuudai zahabari—remoont xodo xeg deg geze xen xelexeb. Gaxa meteşelen tooloo haa, zaxarxyrtexegyi tuladanь, eneeg xizaarlaja daa.

Xerbee, nyx.Laliitin gegşiin ringøø ujalga yyrgiiji medegyi baigaa haanь, oilguulza yxiijizoxixo gazartanь hanuulxa regtei baina. Xerbee oilgoxo ragyi baigaa haanь oilgoxo xiin „operaaca" şuxala xe tei baina geze hanagdana.

ŞARA XALIUUN

KOLXOOZUUDAI ERILTIIJI XANGAXA

Kolxoozuuzai kylьtyyrne eriltenь yderliøø yder jirexe byri ulam urgaza baina. Gebeş, Zediin aimagai Burkinoogoi tahag (erxilegşenь Koloodin) bolbol kolxoozniguudai eriltiiji xangaxa talaar jyyş xenegyi, Zişeelxede, yngerhen ybelei yjede Derestein somonoi kolxoozguuda negeş kinoo kartiina ruulagdaagyi baixa jym.

Kinoogoi xydelmeriiji haruulxiin tuxai zoxixo gazar anxaralaa tabixa şuxala.

GAVRIIL ZERBAA

Voroşiilovsko vsaadniguudai taktiiçeska huralsal

Petropaavloskiin seloo deere Ulaan Aarmiin ba Uhan-Seregei Floodoi XXI zilei oitoi daşaramduulhan, voroşiilovsko vsaadniguudai taktiiçeske huralsal bolzo dyyrehen baina. Taktiiçeske huralsalai paraadta 720 morioor jabagşad ba 80 pexotiincanuud xabaadaba.

Ende xabaadagşad xadaa xojor ondoo bolzo „tulasaldahan" baixa jym. Edener xadaa taktiiçeske huralsalai hyylde, osoaviximovska voroşiilovsko vsaadniguudai poolk bolon negedeze, seloogoi yyliceer voroşiilovsko vsaadniguud—ede socialiis exe orinoi dylete patrioduud yngerhen baina.

Xojordoxi ydertenь myn huralsalnuudiiji yngerexeen xamta, morioor gyilgelge ba iilzne sostiazaani boloo.

Zedede, voroşiilovsko vsaadniguudai nerenь xadaa ton jixe xyndetei bolhon baina. Eneen tuxai negen xarakteerne faakt xaruulxada iime baina. Taktiiçeske huralsalai bolxiin urda tee Voroşiilovoi neremzete kolxooz (Doodo Tori) bolbol taria soxilgoo dyyrgegyi han baigaa. Aimagai gyisedxe komiteed bolbol geegde kolxoozuudta xadaa taktiiçe huralsalda xabaaduulagdaxa geze sonosxohon baina. Vsaadniguud xaxaar tariaa sajgojoo xojor hyni soo ton udnaar xyulgeze dyyrgeeşe 21 vsaadniguudiiji paraadta geehen baina.

Kaliarandaşviiliin neremzete kolxoozoi partoorg nyxer vaandin gegşe 78 nahatai. xer Kovaandin ba ene kolxozoi tyryylegşe nyxer Kalmi gegşed xadaa Baigal şad partizaanska otriaadai xra komandir jabahan Kallaranda viiliiin soraatniguud baijym. Ene kolxoozdo 40 vşiilovsko vsaadniguud partizaan Kallarandaşviiliin jevoi tradiicada hurgagbaina.

Ene taktiiçeske huralsZakaamnai kolxoozniguudşad jirehen baina, edene daa oboroonno xydelmzişeeteer tabixiin tula, Zexineer soc-dogovor tabi

B. ANGAAROV

Xanlin gazeedei xydelmeriiji şinedxen tabixa

Kolxoozno ba brigaadna xaniin gazeed xadaa kolxoozoi soloto xynyydei oopeduudiiji kolxoozniguudai dunda delgeryylxe, loodorьnuudtai ba zyyligyydtei temesexe jabadalai talaar ugaa jixe xariuusalgatai xemzeejabuulganuudiiji dyyrgedeg, tiimehee, kolxoozoiji bolьşeviig ba kolxoozniguudiiji zazlitoçna bolgoxo jabadalda neiieed tuhaldag baina.

Gebeş, Zediin aimagai, Borogoin somonoi, Moolotovoi neremzete kolxoozoi dergede gargagdadag xanlin gazeed xadaa øөrlingøø xyndete ujalgaiji dyyrgedeggyi, tus gazeedei oformleenin ton muu, plaanai johoor yrgelzedee gargagdagyi, yngereze jirexedee xangazeed neregyi baina.

Myn ene somonoi Kaganoviçiin neremzete, Sagaan-Ursomonoi, „III internacionai" Kiirovei neremzete kolxoo dai dergede gargagdag nin gazeedyydei xydel bahal xangaltagyi baina.

Tiimehee ede somonuud partiina ba komsomoolьsko ganizaaciinuud mynøødere zorilgo xadaa xanlin gazee dei xydelmeriiji yndeheer şinedxexe johotoi baina.

G. Zirbaajev

Xariuusalgata redaaktoriiji orologşo G. DAŞICERENOV.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Центросоюзная 19. Телефоны редакции: редактор 2-44 отв. секретарь 2-23, о. х. отдел 1-55, промотдел 5-07.

NKMP-iin tipograafi